

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

23 noiembrie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 10 mai 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 august 2016 declarat de către Costăș Vadim și reprezentantul lui legal, Simaniuc Tamara, în cauza penală în privința lui

Costăș Vadim Constantin, născut la 26 mai 1979, originar din or.Briceni, domiciliat în mun.Bălți, str.Ștefan cel Mare 140/4.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.02.2016 - 10.05.2016;

Instanța de apel: 03.06.2016 - 26.08.2016;

Instanța de recurs: 06.10.2016 - 23.11.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 10 mai 2016, Costăș Vadim a fost absolvit de răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate.

Lui Costăș Vadim i-a fost aplicată măsura de constrîngere cu caracter medical, cu internarea acestuia în instituția psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere.

2. Potrivit sentinței instanța a constatat că Costăș Vadim, la 18 noiembrie 2015, la ora 13.45, aflîndu-se la oprirea centrală din str.Ștefan cel Mare 70, mun.Bălți, ce se atribuie la loc public, din intenții huliganice, încălcînd grosolan ordinea publică, care s-a manifestat prin încălcarea normelor de drept și morale de comportare în societate și exprimînd o vădită lipsă de respect față de societate, manifestînd prin acțiunile sale o obrăznicie deosebită, în văzul mai multor persoane, s-a apropiat de minorul Gaivas Pavel, a.n.09.04.2004 și, fără careva motive, i-a aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea capului, de la care minorul s-a lovit cu capul de o construcție cauzîndu-i, conform expertizei medico-legale nr.491D din 27.11.2015, vătămări corporale sub formă de plagă contuză a regiunii occipitale, edem și hematom pe fața stîngă, ce se clasifică ca vătămări ușoare.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către V.Costaș și reprezentantul lui legal, T.Simaniuc, care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri echitabile, pe motiv că partea vătămată a fost cea care a provocat conflictul; - la 03.09.2014 V.Costaș a fost jefuit de partea vătămată, fiind agresat de acesta și prietenii lui; - prima instanța a respins demersurile apărării privind prezentarea unei caracteristici a părții vătămate și citirea declarațiilor acestuia; - declarațiile martorului E.Cebotari urmau a fi apreciate critic.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 august 2016, a fost respins, ca nefondat, apelul lui V.Costaș și a reprezentantului legal al acestuia, T.Simaniuc.

Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, a constatat că prima instanță, în cadrul cercetărilor judecătorești, minuțios și sub toate aspectele a examinat probele administrate în cauză și, în baza unei analize și aprecieri ample a acestora, just a ajuns la concluzia că s-a constatat existența faptei prejudiciabile imputate lui V.Costaș, care a fost dovedită prin totalitatea de probe acumulate la cauză, și anume prin declarațiile părții vătămate P.Gaivas, a reprezentantului lui legal, a martorilor R.Bubulici, E.Cebotari, care în unanimitate au declarat că inculpatul s-a apropiat brusc de partea vătămată și i-a aplicat o lovitură cu piciorul în cap, după care P.Gaivas a căzut, și actele cauzei – denunțul lui P.Gaivas; informația privind apelul telefonic prin intermediul serviciului 112; raportul de expertiză medico-legală nr.491D din 27.11.2015; actul nr.08a-2016 de expertiză psihiatrico-legală, prin care inculpatul a fost recunoscut iresponsabil.

Aceste probe, apreciate cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - al coroborării lor, confirmă comiterea de către V.Costaș a faptei prejudiciabile prevăzute la art.287 alin.(1) Cod penal. Mai mult că, V.Costaș nu a negat faptul că i-a aplicat lui P.Gaivas, însă susține că l-a lovit în abdomen, dar nu în cap, pe motiv că a fost provocat de partea vătămată și prietenul acestuia care rîdeau și își băteau joc de el.

De asemenea, instanța de apel a menționat faptul că este eronată mențiunea primei instanțe, precum că V.Costaș este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, sintagmă ce a fost exclusă din sentință, deoarece conform actului nr.08a-2016 de expertiză psihiatrico-legală, inculpatul a fost recunoscut iresponsabil, prin urmare în asemenea circumstanțe, prima instanță nu putea stabili vinovăția, ci doar urma să menționeze faptul că inculpatul a comis fapta infracțională.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate argumentele apelanților privind implicarea minorului P.Gaivas la comiterea jafului din anul 2014 asupra lui V.Costaș, la care ultimul face referire. Partea apărării nu a prezentat probe utile și pertinente în acest sens. Mai mult, potrivit ordonanței de suspendare a urmăririi penale, prezentate de apărare în instanța de fond, urmărirea penală pe faptul jafului asupra lui V.Costaș a fost suspendată pînă la identificarea persoanei care poate fi pusă sub învinuire (f.d.84).

La fel, instanța de apel a menționat faptul că, prima instanță la absolvirea lui V.Costaș de răspundere penală și aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical, întemeiat s-a condus de actul de expertiză nr.08a-2016 din 12.01.2016, prin care V.Costaș a fost recunoscut ca iresponsabil, și anume nu are capacitate de înțelegere și dirijare a acțiunilor sale și în privința lui se recomandă măsuri de constrîngere cu caracter medical în instituție psihiatrică cu regim obișnuit de supraveghere.

Astfel, reținînd prevederile art.23, 99, 100 Cod de procedură penală, instanța a relatat că nu este pasibilă de răspunderea penală persoana care în timpul săvîrșirii faptei este iresponsabilă, iar instanța de judecată poate să le aplice măsuri de constrîngere cu caracter medical, dacă inculpatul are nevoie de îngrijire spitalicească și de tratament în condiții de supraveghere obișnuită.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești menționate au declarat recurs ordinar V.Costaș și reprezentantul său legal, T.Simaniuc care, fără a invoca vreun temei de drept din cele prevăzute în art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărîri echitabile, din motivul că partea vătămată minoră nu a fost audiată în instanță, ci doar s-au citit declarațiile acestuia scrise, astfel i-a fost încălcat dreptul de a adresa întrebări, fiind înlăturat din sală; - declarațiile părții vătămate minore, care au fost prezentate în scris urmează a fi apreciate critic; - în ședința de judecată ilegal au fost înlocuiți procurorul și reprezentantul legal al părții vătămate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de V.Costaș și reprezentantul său legal, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

Din conținutul cererii de recurs rezultă că recurenții invocă faptul că partea vătămată minoră nu a fost audiat în prima instanță și critică declarațiile acestuia date atât la urmărirea penală, cât și în ședința instanței de apel, considerându-le neobiective.

Colegiul penal constată că, instanțele de fond, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar atât ale apărării, cât și ale acuzării, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, fapt ce face ca concluzia despre faptul că V.Costaș a comis fapta prejudiciabilă prevăzută de art.287 alin.(1) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și minuțios în textul hotărârilor instanțelor de fond, și anume – declarațiile părții vătămate P.Gaivas, a reprezentantului legal al acestuia, P.Gaivas, a martorilor R.Bubulici, E.Cebotari și actele cauzei – raportul de expertiză medico-legală nr.491D din 27.11.2015, potrivit căruia părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare; actul nr.08a-2016 de expertiză psihiatrico-legală, prin care inculpatul a fost recunoscut iresponsabil.

Aceste probe cercetate în ședința de judecată sînt pertinente, concludente și admisibile, iar din punct de vedere al coroborării lor, confirmă incontestabil faptul că V.Costaș a săvîrșit fapta prejudiciabilă imputată. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Afirmațiile recurenților, precum că instanța de apel incorect a apreciat probele sus indicate, nu pot fi reținute ca temei de admitere a recursului, deoarece ca probe acestea sînt administrate cu respectarea procedurii penale, verificate și apreciate de instanță conform legislației în vigoare, fiind descrise detaliat și argumentat în decizia instanței de apel.

Concluzia instanțelor de fond privind săvîrșirea de către V.Costaș a faptei prejudiciabile prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, în opinia instanței de recurs, este justă și întemeiată, deoarece conform teoriei dreptului penal și practicii judiciare, prin „încălcarea grosolană a ordinii publice” se înțelege fapta săvîrșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor, adică într-un cuvînt acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de convețuire, care sînt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice, prin necuviință, neobrăzare, comportarea batjocoritoare cu cetățenii ș.a.

Însă, reținînd concluziile actului de expertiză nr.08a-2016 din 12.01.2016, prin care s-a constatat că V.Costaș este declarat iresponsabil, instanțele de fond l-au absolvit de răspunderea penală, aplicîndu-i măsuri de constrîngere cu caracter medical. Astfel, concluziile instanțelor de fond în acest sens, în opinia instanței de recurs, sînt juste și întemeiate.

Argumentul recurenților privind înlocuirea ilegală a procurorului pentru participarea în ședința de judecată este nefondat, deoarece conform dispoziției nr.170 din 24.08.2016, procurorul sef-interimar al Procuraturii de Circumscripție Bălți, I.Procopciuc, în legătură cu imposibilitatea participării procurorului O.Bodareu la examinarea cauzei, a desemnat procurorul E.Lisnic să reprezinte învinuirea pe cauza penală în privința lui V.Costaș (f.d.143).

Prin urmare, acuzatorul de stat a fost înlocuit cu respectarea prevederilor art.320 Cod de procedură penală.

Totodată, recurenții indică asupra faptului că, partea vătămată minoră V.Costaș, nu a fost audiată în prima instanță, iar în cadrul instanței de apel când a fost prezentă și audiată, dîșii au fost înlăturați din sală, prin ce le-au fost încălcat dreptul de a înainta întrebări părții vătămate.

La acest capitol Colegiul penal constată că, conform procesului-verbal al ședinței primei instanțe din 09.03.2016, la demersul reprezentantului legal al minorului P.Gaivas, de a nu fi audiată partea vătămată minoră, atît V.Costaș, reprezentantul său legal, cît și avocatul ce-i reprezenta interesele, nu au obiectat împotriva demersului, lăsînd expunerea asupra acestuia la discreția instanței, iar instanța, luînd în considerație vîrsta minorului, starea lui psihologică, a dispus examinarea cauzei în lipsa părții vătămate minore (f.d.79-verso).

În cadrul instanței de apel, la demersul părții apărării, partea vătămată minoră a fost audiată în condiții speciale, l-a demersul reprezentantului lui legal. Conform procesului-verbal din 26.08.2016, instanța de apel a audiat minorul P.Gaivas în prezența avocatului D.Duca, care apăra interesele lui V.Costaș, cu înlăturarea lui V.Costaș și a reprezentantului său legal din sala de ședințe (f.d.144-145).

Potrivit art.110¹ alin.(5) Cod de procedură penală, audierea minorului trebuie să se efectueze în așa mod încît să se evite producerea oricărui efect negativ asupra stării psihice a acestuia.

Reieșind din prevederile normei date, Colegiul penal conchide că, partea vătămată minoră P.Gaivas, a fost audiat în conformitate cu legislația în vigoare, or, potrivit declarațiilor reprezentantului legal al acestuia, partea vătămată are frică de V.Costaș și, din aceste considerente, a solicitat audierea fiului în lipsa acestuia din urmă. Ulterior însă, la revenirea lor în sală, s-a dat citire declarațiilor părții vătămate P.Gaivas, aceștia neavînd careva întrebări la el, astfel nu a fost încălcat dreptul lui V.Costaș și a reprezentantului său legal de a-i adresa întrebări părții vătămate pe marginea declarațiilor. Totodată, V.Costaș a fost reprezentat de avocatul său cînd a fost audiată partea vătămată minoră, care la fel a avut posibilitatea de a adresa întrebări acestuia.

Argumentul recurenților referitor la faptul că partea vătămată a fost reprezentat de tatăl acestuia, iar în cadrul instanței de apel l-a reprezentat mama sa, fără ca aceasta să fie în drept să-i reprezinte interesele, nu poate fi reținut, deoarece conform procesului-verbal din 26.08.2014, în cadrul ședinței de apel, instanța a pus în discuție demersul privind recunoașterea mamei părții vătămate în calitate de reprezentant al acestuia, cu care părțile au fost de acord, și a dispus prin încheiere protocolară, recunoașterea ca reprezentant legal al părții vătămate minore pe mama acestuia, L.Gaivas (f.d.144).

Astfel, analizînd materialele cauzei și hotărîrea atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acesteia. Instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.413-415 Cod de procedură penală, astfel că decizia cuprinde fondul apelului și temeurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestuia, precum și motivele adoptării soluției, instanța pronunțîndu-se asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului declarat de către V.Costaș și reprezentantului său legal, T.Simaniuc, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de Costaș Vadim și reprezentantul lui legal, Simaniuc Tamara, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 august 2016, în cauză penală privindu-l pe Costaș Vadim, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 decembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu